

значна роль у цьому процесі вольових зусиль самої людини, її намагань підвищити власну витривалість. Саме в такому ракурсі ми розглядаємо характерні для класичного виховання завдання формування волі та характеру, коли людина з дитинства налаштовується на необхідність звикати до різного виду навантажень, намагається мінімізувати негативні емоції щодо зростання фізичного, інтелектуального чи емоційного напруження. На наш погляд, вони мають актуалізуватися в процесі фізичного виховання, сприяючи більш високій витривалості молодого покоління, хоча, як зазначають вчені ([2]), цей процес вимагає значної обережності і уваги до стану кожної дитини, оскільки, на жаль, резервні можливості організму сучасних школярів є не досить високими.

Список використаних джерел:

1. Галіцан О.А., Щекотіліна Н.Ф. *Втома та її профілактика з метою природно-ресурсного збереження організму. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах.* 2020, № 71, Т. 1. С. 107-111.
2. Портна І.Л., Іванько В.В. *Виховання витривалості у дітей середнього шкільного віку на уроках фізичної культури. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт).* 2020. Випуск 1 (121).

**ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ ЧЕРЕЗ СИСТЕМУ ВИХОВНИХ
ЗАВДАНЬ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОЇ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОЇ
ГРИ «ДЖУРА»**

Ночовний О. В.
Лубни, Україна

Науковий керівник: Шлапко Валентина Олексіївна,
учитель біології Опорного закладу «Вовчицький ліцей імені В. Ф. Мишика
Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області»

Проблема патріотичного виховання молоді, з огляду на важливі завдання державотворення в незалежній Україні, сьогодні набула особливої актуальності. Саме тому вона потребує детального розгляду головних її складників і чинників, ґрунтовного дослідження засобів та методів національно-патріотичного виховання підлітків. Необхідністю дослідження національно-патріотичного виховання підлітків стало те, що у підлітковому віці найбільш помітним процесом є формування свідомого ставлення до довкілля, відбувається актуалізація потреби самоствердження, з'являється потяг до вирішення значимих та ціннісних життєвих проблем. Аналіз наукових психолого-педагогічних джерел

засвідчує, що виховання патріотизму засобами військово-спортивних ігор є актуальною і, разом з тим, мало розробленою темою в теорії та методиці виховання. Відтак, видається важливим оновлення та осучаснення змістового наповнення патріотичного виховання у процесі військово-спортивних ігор [1].

Аналіз науково-психологічних та виховних джерел показує, що виховання патріотизму за допомогою військово-спортивних ігор є актуальною і водночас малорозвиненою темою в теорії та методиці виховання. Тому актуальним бачимо оновити та модернізувати зміст патріотичного виховання в контексті військово-спортивних ігор.

Ефективність виховання моральних якостей майбутнього воїна в героїчних традиціях старших поколінь залежить насамперед від зовнішніх впливів, яким вони піддаються від дорослих, від найближчого оточення, в якому вони опинилися під час позакласної та позашкільної роботи. Це визначається сутністю процесу формування моральних якостей майбутніх воїнів, який спрямований насамперед на засвоєння морального досвіду молоддю від старших поколінь [2].

Особливо вагомими є сучасні наукові проекти Ю. Каюкова (героїчних традицій українського козацтва), Ю. Руденка (національно-патріотичних ідеалів юних козаків). Зокрема, розвиток патріотизму, національних цінностей та особливості їх засвоєння за допомогою військових ігор в учнів різного віку описані в працях О. Гевко, В. Гонського, І. Зверєвої, В. Ковалю, О. Литовченко, А. Москальової, П. Онищука, Р. Петронговського та ін. Значимими у цьому сенсі є доробки А. А. Ребриної щодо методики проведення дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). Ґрунтовно розглянуті в дослідженнях Н. Асланова, М. Белоусова, В. Івашковського, В. Третьякова, С. Шакарова аспекти фізичної підготовки молоді [3].

У ході виконання наукової роботи ми повністю досягнули поставленої мети: дослідили особливості та шляхи формування патріотизму через систему виховних завдань дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Джура». Поставлені завдання ми виконали в повній мірі: проаналізували патріотичне виховання через призму дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Джура»; визначили значення військово-патріотичної гри «Джура» у системі підготовки молоді; описали методи та шляхи активізації військово-патріотичного виховання підлітків у процесі позакласної роботи; дослідили практичне формування патріотизму у підлітків через систему виховних завдань дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Джура».

Основною тенденцією у патріотичному вихованні є формування цінності любові до своєї Батьківщини, своєї держави, свого народу, своєї нації. Систематичні та цілеспрямовані змагання зі спортивною грою «Джура»

сприяють формуванню у молоді позитивних емоцій, поваги та вдячності до тих, хто захищає свою країну від ворогів. Такі захисники є прикладом для наслідування для молоді. Їхня увага в процесі фізкультурно-масової роботи викликає у молоді інтерес до патріотичної діяльності. Військово-спортивні ігри відіграють важливу роль у навчально-виховному процесі та виконують ряд функцій, спрямованих на розвиток та формування особистості підлітків (соціокультурна, ігротерапевтична, виховна, мотиваційна, моделювальна, розвитку і т. д.).

Зміст військово-патріотичного виховання підлітків у контексті позаурочної роботи включала систематичні форми навчання у військово-патріотичних гуртках, спортивних відділеннях та військово-спортивних іграх, які сприяли підвищенню рухової активності учнів. Вдалими формами військово-патріотичного виховання під час позакласних заходів були: участь молоді в походах вихідного дня, військово-спортивних святах, змаганнях за першість класу. Органічним для самоосвіти стало регулярне використання учнями різноманітних форм військово-патріотичної виховної роботи (перегляд виховних фільмів, презентацій, читання книг патріотичного змісту, виступ з повідомленнями на шкільному радіо).

Нами було створено декілька напрямків із інформування та залучення нових перспективних учасників до груп із військово-патріотичного виховання: 1) радіоінформування в школі; 2) виготовлення інформаційних буклетів «Козацькому роду – нема переводу»; 3) проведено брейн-ринг «Люби, вивчай свій рідний край» між учнями 5-8 класів; 4) виховні заходи «Скарби рідного краю», «Виховай козака у собі», «Знай і люби свій край», «Борітеся – поборете!»; 5) проведена загальношкільна лінійка-реквієм до Дня пам'яті Героїв Крут «Вам вічна слава, вам вічна пам'ять...».

Загалом динаміка виховних рівнів патріотизму відповідно до критеріїв (знання патріотизму, бажання виявляти патріотизм, здатність виявляти патріотизм у поведінці) та ступеня його прояву (ефективність, фрагментарність, суперечливість, інертність) у респондентів були наступні: ефективний освітній рівень патріотизму підлітків зріс з 10,7% до 23,5% (+ 12,8%); фрагментарна частка учасників зросла з 23,0% до 42,4% (+ 19,4%). суперечливий рівень знизився з 47,7% до 27,0% (-20,7%); інертне значення впало з 18,6% до 7,1 (-11,5%). Оприлюднені результати опитування учасників гри «Джура» допомогли залучити та простимулювати нових перспективних гравців-патріотів України.

Згідно з опитуванням учнів, які б хотіли в майбутньому взяти участь у військово-спортивних іграх (у грі «Джура») – 71,71% опитаних, 18,42% – не визначилися, 9,86% заявили, що хотіли б стати волонтером у грі. Також слід підкреслити високу позитивну мотивацію учасників на перемогу в грі, їх свідомі та відповідальні дії для досягнення мети. «Джура» є одним із найважливіших засобів патріотичного виховання учнівської молоді,

виховання громадянської свідомості та виховання здорової нації. Військово-спортивні ігри є дієвим засобом виховання особистості, справжнього громадянина-патріота України.

Список використаних джерел:

1. *Акімова С. С. Патріотичне виховання молодших школярів / Світлана Сергіївна Акімова, Ганна Володимирівна Шипко // Таврійський вісн. освіти. – 2018. – № 1 (1). – С. 101–106.*
2. *Бех І. Д. З Україною в серці (тренінг з патріотичного виховання дітей та молоді) : посібник / [І. Д. Бех, Ж. В. Петрочко, В. І. Кириченко] ; Нац. акад. пед. наук України ; Ін-т проблем виховання. – Київ : Ін-т обдар. дитини НАПН України, 2015. – 182. [2] с. – Бібліогр.: С. 177–183.*
3. *Виховання почуття патріотизму молоді в сучасних умовах // Сучасна школа України. – 2016. – № 3. – С. 35–38.*

ПЕРЕДУМОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НОВОВВЕДЕНЬ

*Павленко О. І.
Полтава, Україна*

На сьогодні є ряд важливих напрямів державної освітньої політики - інтеграція до світового простору в освіті. Для вступу до неї є потреба в вивченні іноземних мов. Для цього викладачі повинні володіти рядом новітніх технік та методів, щоб правильно обрати метод вивчення мов відповідно до рівня знань, цілей та інтересів учня.

Зараз вивчення іноземних мов стало буденністю та кожен з учнів має змогу використати певну методіку задля швидкого формування іншомовної комунікативної компетентності. Для цього вчителі прагнуть вивчити якомога більше методик та освоїти більше додатків для правильного використання в процесі навчання.

Педагогічна інноватика належить до системи загальнонаукового та педагогічного навчання. Проблеми педагогічної інноватики вивчають досить багато вчених такі як К. Ангеловські, Х. Барнет, Д. Гамільтон, Н. Грос, М. Майлз, А. Хаберман та інші.

Педагогічна інновація – нововведення в педагогічну діяльність, зміни у змісті навчання і виховання з метою їх підвищення ефективності. Сутністю інноваційних процесів в освіті є вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду та впровадження нових досягнень психолого-педагогічної науки в практику роботи вчителя (О. І. Оргієнко, 2015, с. 8)